

2013 december Hónapló

Parászka Boróka: Martin Luther King fehér lova

Egyszer csak meg akartok menteni. Kéretlenül, levakarhatatlanul együtt éreztek. Minden külön értesítés helyett felcsomagoltok, és eljöttök, menteni.

Ez történt azon a vasárnap reggelen, amikor jött a nagyon váratlan hír, hogy a magyar baloldal, vagy nem is tudom, milyen oldal – van-e, aki az elkeserítően egysíkú Magyarországon ma pontosan látja és érti az oldalakat? – részt vesz a Székelyek Nagy Menetelésén.

Nagy kezdőbetűkkel írom az esemény nevét, mert a rendesen kitalált, megfazonírozott politikai akciónak van körültekintően kölcsönvett, körmönfontan átírt neve-címe. Eleve nagy betűkre találták ki. Azért szervezték, hogy tiszteletet, főcímet, első bekezdést kapjon, szembe szökjön, kiemelkedő legyen. Hát adjuk meg neki. Ezen ne múljék.

Átírhatnám kicsire, lapozhatnék, mondhatnám, hogy nem veszem észre. Egészen könnyű lenne, mert a láthatóságon túl, amit a szervezők ehhez az eseményhez rendeltek, semmi más nem kéne megkerülni, figyelmen kívül hagyni. A politikai exhibicionizmus újabb kísérlete csupán. Hiába mondták, hogy a székelyföldi autonómiáért sorakozott fel egymás mellé minden, egymással egyébként ádáz konfliktusban álló romániai magyar politikai szervezet az RMDSZ-től az EMNP-n át az MPP-ig. (Rettenetes leírni ezeket a betűszavakat, és arra gondolni, néhány év múlva már semmit sem ért belőlük az olvasó. Neki mondjuk el, hogy voltak olyan idők az erdélyi magyar politikában is, amikor ilyen betűszavakkal lehetett megkülönböztetni egymástól az embereket, azon múltott a háború és béke, hogy ki milyen rövidítést vett magára.) Autonómiára vonatkozó, törvényhozás elé vihető javaslata egyik felvonulónak sem volt. Így jöhetett létre a tüntetés a semmiért, és így lepleződik le ez a nagy politikai egyetértés, amelyet annyi évnyi száraz polgárháború, ádáz vita után sikerült elérni. Egyetértettek a tüntetők a semmiről, amelyről nem mondtak semmit. Az autonómia vált a mindenki által ismételt varázsszóvá, minél többször ismételték, annál inkább hittek benne, és annál kevésbé keresték az értelmét. Amely értelem, egyébként megtalálható, kialakítható lehetne – nyilván a menetelések érdekegyeztetésre, vitára fordított nem létező szüneteiben.

De ilyen szünetek, érdekegyeztetés és vita Erdélyben már nincs, csak nagy, békés felvonulások, akárha az ötvenes években, sok-sok lobogóval és felsorakozó politikussal. Az egyetlen kérdés, amelyről disputa folyik: ki álljon elől, ki kit takarhat el.

A Nagy Nap előtt szombat volt, utána meg hétfő, egyébként semmi nem változott. Kicsit tovább csorbult, kopott az, amit közösségi képnek, öntudatnak, jogérvényesítésnek hívunk. Martin Luther Kingtől Horthy Miklósig sikerült rövidre vágni a történelmi ösvényeket, átvéve a mintát és visszajára fordítva az üzenetet: ennyi a körmönfontosság ebben a történetben. Etnikai elkülönülés, elzárkózás és leválás az egyenjogúsítás helyett. Ki gondolta, hogy a történelem ilyen

összefüggésben mégiscsak összeérhet?

Kreatív a magyar nemzetpolitika, jó módszerei vannak a nem kívánatos politikai hagyományok bekebelezésére, lejáratására. A hajdani washingtoni menetelés címét kellett csak kisajátítani, átírni a székelyek menetelésére, és senkinek nem volt mersze megkérdezni, miféle sérelmek miatt visznek több ezer embert utcára. Ha ugyanúgy menetelünk mi itt, mint akkor, ötven évvel ezelőtt ott, akkor egyértelmű: ugyanolyan jogsérelmekért ugyanolyan jogharcot vívunk ugyanolyan joggal. Nem kell más magyarázat, bizonyíték, nem kell a helyzetet újraértelmezni. Átvettük a stafétát, miénk az igazság és a dicsőség.

Nem Washingtonban, de még csak nem is Bukarestben, mert itt a cél nem az volt, hogy valahol, ahol döntések születnek, ahol tétje van a politikai vélemény tömeges képviselésének, jelen legyenek a tüntetők. Hanem két kis faluban, Kököson és Berecken, a székelyföldi szervezők választási körzetének szívében. Hol máshol? Kökösi vagy berecki nagy menetelésnek is lehetett volna nevezni ezt a hétvégi bulit, ha szorul némi irónia a szervezőkbe. De nem viccelték el a washingtoni menet faluvégi újrarájátszását, mégiscsak a saját jóhiszemű és félretájékoztató választói sorakoztak fel fegyelmezett menetoszlopba, a voksolók élére lehetett állni: van-e olyan politikus, aki egy ilyen remek lehetőséget elviccel?

Komolyan vették ezt a kampányrendezvényt a kampányolók, jövőre választások lesznek, ezt még Kököson és Berecken is tudni. De hiába utalt az amerikai polgárjogi harcokra, mégiscsak egyértelmű volt, hogy ez egy nagyon magyar járat, semmiféle polgárjog nem bukkan fel, csak egy kis országépítés, kis-Nagy-Magyarország körüljárása, a magyar Székelyföld születésének sokadik bejelentése.

Csak a magamfajta akadémikusok vették észre, hogy újfent sikerült összemenni s egyszersmind lejáratni a polgárjogi követeléseket az irredentizmussal, a revizionizmussal. Azok, akik unalmas módon mégiscsak azt várják, hogy legyen valami valóságosság, összefüggés a szombat és hétfő között, valamerről valamerre haladjunk. Ha a kisebbségi, közösségi jogok védelmében szervezkedünk, menetelünk, nem akármilyen jogvédelmi hagyományokra utalva, akkor tán fogalmazzuk meg a védendő jogokat. Ne harcoljunk üresbe.

Értelmetlen ellenérvetni, ezekre a kis közéleti lopásokra felhívni a figyelmet. Átírni a nagybetűket kicsire. Maguktól elkopnak ezek az események, nagyon rövid idő alatt. Márciusban volt autonómiatüntetés – utána nem történt semmi. Októberben volt menetelés. Utána nem történhet semmi. Azért nem történhet semmi, mert egyetlen követelés sem hangzott el, nincs mit elvárni, nincs mit számon kérni. A nagy menetelés napján, amely állítólag az autonómiáért zajlott, az RMDSZ alelnöke, Borbély László bejelentette: autonómiatörvényt alkot az általa képviselt szervezet. A tüntetés után, amelyen látványosan fenntartották a meg nem fogalmazott követeléseket.

Gyors verseny indult, hogy ki vehet részt a törvényalkotásban, hogy ez az RMDSZ vagy más betűszavas pártok privilégiuma-e. Újabb nyilatkozatháborúk robbantak ki arról, hogy ki sajátítja ki az autonómiát, ki zárja ki a másikat az érdekek megfogalmazásából, kié az elsőbbség, ki lehet az autonómia-királycsináló. Ismétlődtek a számtalan formában felbukkanó, de lényegében mindig ugyanolyan, mindig ugyanarról szóló konfliktusok. A történet arról, hogy ki álljon az első sorban, ki álljon a menet élén.

Nem veszítettünk, és nem nyertünk semmit most sem, ha nem érkezik a váratlan hír, hogy Magyarországról érkeznek támogatói ennek a nagybetűs tüntetésnek. Nem a Horthy-Magyarországot évek óta következetesen Székelyföldön építő Fidesz jött. Nem, a magyar kormány távol maradt, ahogy távol maradt a tavaszi autonómiatüntetésétől is. Ki tudja, miért?

Talán, mert a román diplomácia többször megüzentte: nem nézi jó szemmel, hogy az Orbán-kabinet tagjai Románia területén kampányolnak. Talán azért, mert a magyar állampolgárság megadása és a szavazati jog kiterjesztése ellentmond az autonómiaköveteléseknek. Vagy egyszerűen csak azért, mert az erdélyi betűszavas pártok jelentős részét a Fidesz segítette a világra, és létrejöttükkel születtek az évek óta tartó nézeteltérések, belviták is. Nem jó visszamenni a tethelyre, hagyni kell a békülést, a közös menetelést, ha a rövid távú politikai érdek (például az, hogy ezek a pártok együtt, mind-mind a magyar jobboldalnak kampányoljanak a kiterjesztett választásokon) ezt diktálja. Tán mindezekért együtt: a Fidesz távol maradt.

Megjelent viszont az MSZP és az Együtt 2014, rajtaütés-szerűen, előzetes bejelentés nélkül a felvonuláson. És ez okozott igazi veszteséget. Erdélytől függetlenül a legnagyobb csalódás az, hogy megerősítést nyert: kisajátíthatók a baloldali, liberális értékek, kifordíthatók. Kisebbségi, emberi jogi álcába lehet öltöztetni a nacionalizmust, a revizionizmust. (És ez akkor válik igazán veszélyessé, ha tényleg kisebbségjogi problémák és kérések-követelések merülnek fel. Hajlamos a román nacionalizmus amúgy is revizionizmusként értelmezni az ilyesmit, most ezt készítette elő a nagy magyar összefogás.)

Nincs kontroll, nincs rákérdezés, nincs kritika, nincs távolságtartás, nincs gyanakvás. Erdéllyel összefüggésben pedig tovább erősödött a magyar politika énképe, amely szerint nem bal- és jobboldal áll egymással szemben, hanem a tettes és az áldozat. Van a bűntelen oldal, amelyik állampolgárságot adott és szavazati jogot, és van a bűnös, amelyik mindezeket nehezítette vagy ellenezte. A bűnösnek pedig nincs más dolga és lehetősége, mint bocsánatot kérni, újra és újra, elzarándokolni Erdélybe, bűnbánatot gyakorolni kérdés nélkül. Ez tán a megtérőknek lehet vigasz, remény a politikai feltámadásra, ki tudja, Magyarországról ez hogyan látszik. (Erdélyből egyértelműnek tűnik: ezekben a kérdésekben nincs bűnbocsánat, csak megtérés és átállás. Martin Luther Kingről tudni kell átnyergelni Horthy Miklósról.)

Ez a veszteség, ám hadd legyen azoké, akik így kalkulálnak. Amit viszont itt kell elkönyvelni, a nemzeti tudatlanság kiteljesedése. Az a mérhetetlen tájékozatlanság, ahogyan a szolidaritás, az összetartozás nevében észre sem vesszük egymást. Ez az igazi, a mély és fájdalmas cserbenhagyás. A menetelés utáni hetek arról szóltak, hogy újra és újra magyarázni kell: nem, nem élünk úgy, mint Martin Luther King székelyföldi népe. Senki sem mondja meg, hogy hová ne ülünk a buszon, senki sem kényszerít elkülönített iskolákba (kivéve magunkat, mi viszont kifejezetten kérjük ezt). Az autonómiát pedig „azért nem adják meg”, ők, a románok, nekünk, magyaroknak, mert nem kértük.

A tüntetés után egyre-másra jönnek az aggódó levelek, az önkéntes megmentők, a románokkal felháborodottan szembeszálló, mellettünk erdélyi magyarok mellett. És magyarázni kell, hogy mi nem vagyunk együtt, még akkor sem, ha ugyanabba a menetoszlopba sorjázik be mindenki, betűszavak választanak el egymástól. A románokkal szemben pedig sokkal nehezebb és veszélyesebb, mint velük együtt.

Kérni kell, hogy ne, ne akarjatok megmenteni, bevonulni Székelyföldre, követelni és félni azt, ami nincs. Van elég félnivaló, ami így, onnan nem látható. Ne kérjétek bocsánatot, ne legyetek szánalmasok. Szálljatok le a jól preparált, naftalinos nagy fehér lóról.

Kapcsolódó írások:

1. **Parászka Boróka: Ripacsok** Mondanám, hogy szórakoztató módon lebukott a Jobbik szóvivője, a teljes...
2. **Parászka Boróka: Lefölözési verseny** Januárban mutatkozott meg igazán, hogyan fog lezajlani Erdély elsivatagosodása. A...
3. **Parászka Boróka: Loci** Létezik meghitt, családi együttélés magyarok és románok között. A rituális...
4. **Parászka Boróka: Onyu** „Hogy vehetnék vissza?” – ezt kérdezte a nyáron tőlem valamelyik...
5. **Parászka Boróka: Túlélők** A magyar sajtóban reneszánsza van az apokalipszisirodalomnak. Egyre-másra jelennek meg...

Cimkék: Parászka Boróka